

Riziká medzinárodného práva a Európskeho práva pre náboženské hodnoty

13.2.2018, Badín
Jana Michaličková, KBS

Ako sa vymotať z džungle európskych inštitúcií?

Mons. Aldo Giordano v knihe „Iná Európa je možná“ uznáva, že ide o komplikovaný problém:

Rada Európy – 800 miliónov Európanov, Štrasburg, Európsky súd pre ľudské práva, Parlamentné zhromaždenie Rady Európy

Európska únia – 400 miliónov obyvateľov – Luxemburg, Štrasburg, Brusel, Európsky parlament, Európska Rada, Rada, Súdny dvor Európskej únie atď.

mimo toho Medzinárodný súdny dvor v Hágu = OSN, 193 krajín sveta;
Haagska konferencia medzinárodného práva súkromného

Rada Európy

Európsky súd pre ľudské práva

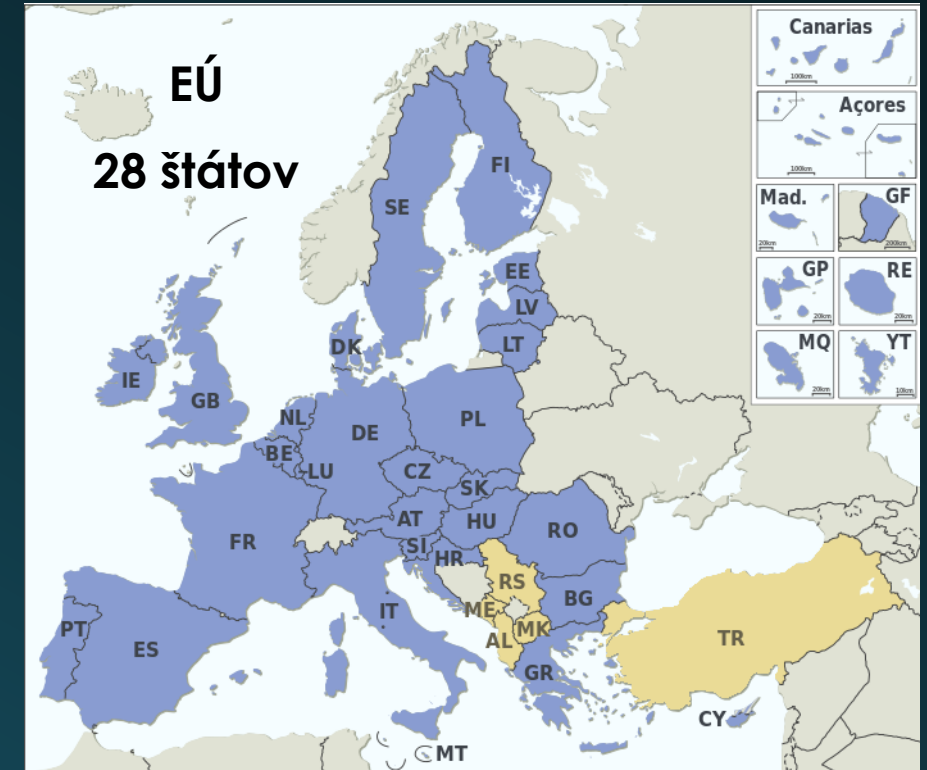
Štrasburg

Európska únia

Súdny dvor Európskej únie

Luxemburg

Rada Európy

Európsky súd pre ľudské práva
Štrasburg

Európska únia

Súdny dvor Európskej únie
Luxemburg

Totožná idea pri zakladaní oboch týchto organizácií:
Aby sa už neopakovali hrôzy druhej svetovej vojny, teda:

Uplatňovať ľudské práva:

Každý má právo na život
Právo muža a ženy uzavrieť
manželstvo
Právo na spravodlivé súdne
konanie, atď.

Obmedziť výrobu zbraní
spoločnými kvótami pre
produkciu uhlia a ocele

Ekonomicky integrovať a
obnoviť Európu po vojne
atď.

Rada Európy

Európsky súd pre ľudské práva
(ESĽP) Štrasburg

Európska únia

Súdny dvor Európskej únie
(SDEÚ) Luxemburg

SLOVENSKO

Kontrová proti SR

Policajti zanedbali svoje povinnosti, keď p. Kontrová ohlásila, že sa jej vyhráza manžel zabitím detí. Manžel o niekoľko dní zastrelil seba aj deti.

Porušené právo na život

SDEÚ zabezpečuje, aby sa právo EÚ vykladalo rovnako v celej EÚ. Napríklad „nekalá podmienka v spotrebiteľskej zmluve“ musí byť rovnako definovaná v každom členskom štáte

Rada Európy

Európsky súd pre ľudské práva
(ESĽP) Štrasburg

Európska únia

Súdny dvor Európskej únie
(SDEÚ) Luxemburg

KDE TO ZLYHÁVA?

Stručný výpočet základných
práv, ktoré ale vykladá PÁR
JEDNOTLIVCOV

na tisícky strán...

(subjektívne rozhodovanie)

Nadprodukcia právnych
noriem, ktoré **znižujú**
štandard na minimum v
mene rovnakého obsahu
všetkých právnych noriem

Európska únia - stručná analógia

- Vnútrotný trh Európskej únie = princíp minimálneho štandardu = výrobok/potravina zavedená na trh v ktorejkoľvek krajine pôvodu musí byť bez reštrikcií pripustená na trh v každej ďalšej krajine.
- Stačilo uviesť výrobok/potravinu na trh s najnižšími požiadavkami
- Zavedenie spoločných štandardov na najnižšej úrovni
- VÝSLEDOK - overovanie správnosti až V PRAXI = až keď nastane problém, verifikujeme správnosť pravidiel
- Tradične manželstvo ako vzťah muža a ženy, rodinné zväzky sú založené manželstvom a rodičovstvom
- Niektoré krajiny zaviedli štandard „rodinných zväzkov“ založený na registrovaní ľubovoľných osôb
- Doposiaľ platil osobitný vysoký štandard pre rodinu – štát neuznáva iné zväzky, len tie čo dosiahnu na štandard zavedený v konkrétnom štáte (=M+Ž)
- Zdá sa, že teraz je cieľom uznať „najnižší štandard“ registrovania kohokoľvek a dorovnať ho k manželstvu priznaním rovnakého obsahu práv. (keď sa všetci nazveme prezidentom, kto bude prezident?)

Rada Európy

Európsky súd pre ľudské práva
(ESĽP) Štrasburg

Európska únia

Súdny dvor Európskej únie
(SDEÚ) Luxemburg

**AK ZLYHÁ INTERPRETÁCIA JEDNOTLIVCA, KTORÝ MÁ V RUKÁCH
SÚDNU MOC, KTO NAPRAVÍ TAKÉTO ZLYHANIE?**

Mons. Aldo Giordano:
Právam treba prinavrátiť
racionálne a objektívne
základy a treba im
prinavrátiť aj ich obsah, aby
sa nezredukovali len na
prázdne slová.

SDEÚ má právomoc
vykladať „pojmy práva EÚ“,
ktorým sa najnovšie stal aj
pojmem „manžel“ na účely
voľného pohybu osôb
(prípád COMAN)

Európska únia = Súdny dvor Európskej únie (SDEÚ) Luxemburg

Prípado **COMAN C-673/16**

- Výklad pojmu „manžel“ Prečo sa na to vôbec niekto pýta?
- Voľný pohyb občanov EÚ je založený na princípe ekonomickej aktivity
- Pracujúci manžel a pracujúca manželka bez detí = absolútne individuálne právo voľného pohybu a usadenia v EÚ bez ohľadu na manželstvo alebo vzťah medzi nimi
- Pracujúci Joško a pracujúci Ferko = absolútne individuálne právo voľného pohybu a usadenia v EÚ, bez toho, aby sa niekto pýtal na to, či sú kolegovia alebo sexuálni partneri alebo náhodní spolubývajúci v prenajatom byte
- „Problém“ nastáva pri „ekonomicky neaktívnych osobách“

Európska únia = Súdny dvor Európskej únie (SDEÚ) Luxemburg

Prípado COMAN C-673/16

- „Problém“ nastáva pri „ekonomicky neaktívnych osobách“
- Ekonomicky neaktívna osoba si svoje právo pohybu a pobytu v EÚ odvodzuje od rodinného zväzku, tradične toto bolo manželstvo a zmyslom bolo pozdvihnúť tento rodinný zväzok nad akékoľvek iné z titulu jeho hodnoty a prínosu pre spoločnosť
- Legitímny cieľ – aby s pracujúcim otcom mohla do zahraničia odísť jeho manželka na materskej a ich deti, prípadne iné osoby, ktoré sú na ich výživu odkázané
- Nemôžem si so sebou do zahraničia len tak vziať svojho nezamestnaného suseda, ktorý bez objektívneho dôvodu nemá v úmysle byť ekonomicky aktívnou osobou

Európska únia = Súdny dvor Európskej únie (SDEÚ) Luxemburg

Prípado **COMAN C-673/16**

- Migrácia z tretích krajín do EÚ - prísnejšia ako vnútri EÚ pre svojich občanov EÚ
- Legálne môžeme imigrovať do EÚ ako som pracujúci, študent, vedec alebo niekoho „**RODINNÝ PRÍSLUŠNÍK**“ (vynechávame azyl)
- Ak sa osoba z tretej krajiny zosobáši s občanom EÚ, jej právo pobytu je odvodené od občianstva manžela a nie je absolútne; napríklad aj pri smrti manžela občana EÚ môžu byť manželka a deti vyhostení
- Registrovaní partneri – **EKONOMICKY NEAKTÍVNI** - si v súčasnosti môžu odvodzovať práva od týchto zväzkov len v krajinách, ktoré ich zväzky uznávajú. Do iných krajín sa môžu prísť trvalo usadiť len ak chcú pracovať, študovať, nebyť príťažou pre sociálny systém.

Sú štáty bezmocné?

Nie sú! Pretože ani Rada Európy ani Európska únia nie sú „anonymní oni“, ale vlastní zástupcovia štátu vyslaní do týchto inštitúcií.

Rada Európy

(ESLP) Štrasburg

Prípady Orlandi a ďalšie

Kanadsko taliansky pár mužov -
(a iné páry) sledoval cieľ získania
trvalého pobytu v EÚ.

Štrasburský súd sa odvoláva na
právo EÚ na voľný pohyb osôb

Európska únia

(SDEÚ) Luxemburg

Každý štát má právo sa vyjadriť ku
prebiehajúcemu sporu o výklade
konkrétneho pojmu.

V prípade COMAN sa vykladá pojem
„manžel“, či ide aj o osobu rovnakého
pohlavia, pretože manžel pána
Comana chce získať v Rumunsku trvalý
pobyt (a nepracuje).

SDEÚ sa odvoláva na štrasburský súd a

← „rodinný život“

Rada Európy

(ESLP) Štrasburg

Muži a ženy, ktorí sú na to vekom spôsobilí, majú právo uzavrieť manželstvo a založiť rodinu **v súlade s vnútroštátnymi zákonmi**, ktoré upravujú výkon tohto práva. ESLP uznáva, že štáty majú do určitej miery **zatiaľ** suverenitu rozhodnúť o neaxceptovaní homosexuálneho manželstva.

Európska únia

(SDEÚ) Luxemburg

V dôsledku prípadu Coman môže dôjsť v krajinách EÚ k **zmene vnútroštátnych zákonov** tak, aby „manželstvo“ bolo prístupné aj pre osoby rovnakého pohlavia; v dôsledku praxe vystavovania sobášnych listov.

Spolupráca?

Následne za X rokov Štrasburský súd vyhodnotí, že prax v legislatíve štátov sa zmenila a teda spoločnosť konečne prijala homosexuálne manželstvá a teda homosexuálne manželstvo je základné ľudské právo.

Rada Európy

Európsky súd pre ľudské práva
(ESĽP) Štrasburg

Európska únia

Súdny dvor Európskej únie
(SDEÚ) Luxemburg

V prospech ochrany ľudských práv sa národné parlamenty vzdali časti suverenity rozhodovať o svojich zákonoch a ich interpretácie prostredníctvom svojich súdnych orgánov.

Ak ESĽP rozhodne o porušení ľudského práva, praktický výkon rozsudku môže vyžadovať aj nútenú zmenu legislatívy alebo praxe.

Ak členský štát nevykladá právo EÚ tak, ako povedal Súdny dvor, je vystavený žalobe pre neplnenie povinnosti, o ktorom rozhoduje ten istý Súdny dvor, hoci v inom zložení.

Aké sú možnosti

Rada Európy

- V Parlamentnom zhromaždení a Výbore ministrov majú Slovenskí vládni zástupcovia trvať na svojich ústavných hodnotách
- Možnosť intervenovať v spore pred ESLP stanoviskom tretích subjektov (aj Cirkvi môžu)
- Poukazovať, že nedošlo k zmene zmysľania väčšiny spoločnosti
- nemlčať

Európska únia

- Pri príprave legislatívy v EP prostredníctvom poslancov
- Pri stanoviskách vlády k návrhom nových legislatívnych aktov
- Pri rozsudkoch Súdneho dvora využívať možnosti vyjadrenia štátu
- nemlčať

Odpoved' spolocnosti

- Rada Európy ako aj Európska únia prihliada na prax v štáte
- Verejná mienka spolocnosti sa tiež berie do úvahy (prieskumy verejnej mienky)
- Nálady v médiách, vyhlásenia vrcholných predstaviteľov štátu, neformálne akty a výzvy na pôde parlamentu, vlády a podobne
- Tým sa má preukázať, že verejná mienka je v prospech akceptovania homosexuálnych zväzkov; súdy používajú pojmy ako „spolocnosť je už pripravená“ „spolocnosť ešte nie je pripravená“ na akceptovanie homosexuálnych zväzkov a pod.

Ďakujem za pozornosť

JUDr. Jana Michaličková, PhD.

Odborný referent oddelenia legislatívy a európskych záležitostí

Konferencia biskupov Slovenska

michalickova@kbs.sk